

HE 10/2018 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain 8 ja 10 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annettua lakia. Esityksen mukaan palveluntuottajan kalastuslupien myyntiin liittyvien tehtävien suorittamisesta perittävää maksua sekä saalisrekisterin pitäjälle toimitettavia tietoja koskevia säännöksiä muutettaisiin. Lisäksi alle 18-vuotiaille voitaisiin myöntää matkailukalastuslupa hyvin edullisesti tai maksutta.

Esityksen tarkoituksena on yhtenäistää kalastuslupien myyntitehtävien suorittamisesta perittävän maksun määrää sekä parantaa saalistietojen luotettavaa keräämistä. Kalastuslupien hinnoitteluun liittyvillä muutoksilla pyritään joustavoittamaan lapsille myönnettävien lupien hinnoittelua.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2018.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Suomen ja Norjan välisen kalastusta Tenojoen vesistöissä koskevan sopimuksen (SopS 41–42/2017, jäljempänä *Tenon kalastussopimus*) 10 artiklassa edellytetään, että jokaisen rajajokiosuudella kalastavan on lunastettava kalastuslupa ennen kalastuksen aloittamista. Lupien myynnin järjestäminen on jätetty sopimuksessa osapuolten kansallisesti päätettäväksi. Tenon kalastussopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset on saatettu voimaan lailla kalastuksesta Tenojoen vesistöissä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta (176/2017, jäljempänä *Tenon kalastussopimuksen voimaansaattamislaki*).

Suomessa kalastuslupien myynti on järjestetty siten, että kalastuslupien myynnin järjestämisestä vastaa Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (*ELY-keskus*), mutta luvanmyyntitehtävä on Tenon kalastussopimuksen voimaansaattamislain 8 §:n nojalla mahdollista siirtää yksityiselle palveluntuottajalle tai kalastusoikeuden haltijana olevalle yhteisen vesialueen osakaskunnalle (*palveluntuottaja*). Luvan tulostuksen yhteydessä lupapisteessä palveluntuottaja tarkistaa, että kalastusvälineiden puhtaus täyttää Tenojoen vesistön vaatimukset. Välineiden puhtaus on erittäin tärkeää, jotta lohikannalle kohtalokkaan *Gyrodactylus salaris* -loisen leviämisen Tenon vesistöön pystytään jatkossakin torjumaan. Tenon kalastussopimuksen voimaansaattamislain 8 §:n mukaan palveluntuottaja voi periä luvanmyyntitehtävän suorittamisesta kohtuullisen maksun, jonka maksaa luvan ostaja ja joka voi olla enintään viisi prosenttia luvan hinnasta. Käytännössä on ilmennyt, että kaikissa tapauksissa luvanmyyntitehtävästä peritty maksu ei ole ollut oikeassa suhteessa siitä aiheutuvaan työmäärään.

Tenon kalastussopimuksen 13 artikla velvoittaa kaikki Tenojoella kalastavat ilmoittamaan harjoittamaansa kalastusta ja saaliita koskevat tiedot siten kuin kalastussäännössä määritetään. Tenojoen kalastussopimuksen liitteenä 2 olevan Tenojoen vesistön kalastussäännön 30 §:ssä määrätään tarkemmin, mitä seikkoja saalisrekisteriin tulee ilmoittaa. Saalisilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi Tenon kalastussopimuksen voimaansaattamislain 8 §:n 5 momentissa säädetään, että luvan myynnistä vastaava taho sekä palveluntuottaja ovat velvollisia järjestämään kalastajalle pääsyn sähköiseen saalisrekisteriin. Vastaava velvollisuus on myös muulla kalastusluvan luovuttavalla taholla Tenon kalastussopimuksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla Tenojoen sivuvesistöjen lohennousualueella. Tenojoen pääuomassa lupien myyntijärjestelmä on osa samaa tietojärjestelmää, johon saalistiedot ilmoitetaan. Tällöin pystytään järjestelmän avulla kohdentamaan lupa- ja saalistiedot niin, että voidaan tarkistaa kaikkien luvan ostajien ilmoittaneen saalistietonsa.

Tenojoen sivuvesistöissä lupien myynti tapahtuu kuitenkin eri tavalla kuin pääuoman osalta. Tenojoen sivuvesistöissä on useampia lupia myyviä tahoja. Suurin osa luvista myydään käsin eikä sähköisen järjestelmän kautta, minkä lisäksi kalastuslain (379/2015) 12 §:n nojalla osakaskunnan osakkaan myöntämiä kalastuslupia on paljon. Tämä on johtanut tilanteeseen, jossa kaikki lupien ostajat ja kaikki lupia myyvät tahot eivät ole tiedossa eivätkä myöskään sähköisen luvanmyyntijärjestelmän piirissä. Tällöin ei voida myöskään varmistua siitä, että kaikki lupien ostajat olisivat täyttäneet saalisilmoitusvelvollisuutensa. Käytäntö on havaittu ongelmalliseksi saalistietojen oikeellisuuden, ajantasaisuuden ja keruun kannalta.

Veneestä tapahtuvan matkailukalastuksen järjestämiseksi on Tenon kalastussopimuksen 9 artiklan määräyksillä rajajokiosuus jaettu kalastusvyöhykkeisiin. Kalastuslupien sallittu enimmäismäärä sekä kalastuslupien hinnat on sidottu kalastusvyöhykkeisiin ja ne voivat vaihdella vyöhykkeittäin ja kalastuskauden mukaan. Tenon kalastussopimuksen 10 artiklan mukaan ka-

lastussäännössä määritellään matkailukalastukseen myytävien kalastuslupien enimmäismäärä, joka jaetaan puoliksi Suomen ja Norjan välillä. Enimmäismäärästä määrätään Tenojoen vesistön kalastussäännön 5 §:ssä.

Tenon kalastussopimuksen 10 artiklan 4 kohdassa määrätään, että kumpikin sopimusosapuoli määrittää kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti kalastuslupan hinnan kuultuaan asiasta toista osapuolta. Koska perustuslain 81 §:n 2 momentti edellyttää, että valtion viranomaisten virkatoimien, palvelujen ja muun toiminnan maksullisuuden sekä maksujen suuruuden yleisistä perusteista säädetään lailla, on kalastuslupien hinnoittelun perusteista ollut tarpeen säätää Tenon kalastussopimuksen voimaansaattamislaissa. Tenon kalastussopimuksen voimaansaattamislain 10 §:n 2 momentin mukaan kalastussäännön 4 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen kalastuslupien hinta perustuu käypään hintaan, jonka määrittelemisessä otetaan huomioon vastaaventyypisten kalastuslupien markkinatilanne. Hinta voidaan määrittää erillaiseksi lupavyöhykkeen, lupatyypin ja ajankohdan perusteella. Hinta määritetään tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella pykälässä annettujen vaihteluvälien puitteissa. Vaihteluvälin avulla on mahdollista määritellä luvulle käypä hinta, jossa voidaan ottaa huomioon vastaaventyypisten lupien markkinatilanne.

Kalastuskaudelle 2017 lupien hinnat säädettiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (243/2017) paikallisten osakaskuntien ja muiden kalastusoikeuden omistajien sekä saamelaiskäräjien esitysten pohjalta. Hinnat oli asetettu viikko- ja aluekohtaisesti. Vaihteluväli venekalastusluvissa oli 50–80 euroa kalastusvuorokautta kohti ja rantakalastusluvissa 35–60 euroa kalastusvuorokautta kohti. Lisäksi alle 18-vuotialta henkilöiltä perittiin hintojen vaihteluvälin alarajaa vastaava maksu, venekalastusluvasta 40 euroa kalastusvuorokautta kohti ja rantakalastusluvasta 25 euroa kalastusvuorokautta kohti.

Lasten kalastuslupien puuttumisesta saatiin runsaasti palautetta ja lapsille sopivan luvan puuttuminen nähtiin ongelmaksi matkailupalvelujen kannalta. Alaikäisten kalastuslupien hinta on ollut aikaisemmin hyvin halpa, tai he ovat voineet kalastaa luvan ostaneen aikuisen seurassa ilman erillistä maksua. Norjassa luvanmyynnistä vastannut *Tanavassdragets fiskeförvaltning (Tenojoen kalataloushallinto)* ei ole perinyt maksua alle 16-vuotiaille myydyistä luvista. Kalastuskautena 2017 hinnoille asetettu vaihteluväli Suomessa ei mahdollistanut alaikäisille maksuttomia lupia tai niin edullisia lupia kuin katsottiin tarpeelliseksi.

2 Ehdotetut muutokset

Esitettyjen muutosten perusteena ovat luvanmyyntikäytännössä havaitut epäkohdat sekä tarve parantaa saalistietojen luotettavaa keräämistä Tenojoen sivuvesistöissä.

Palveluntuottajien luvanmyyntitehtävästä perittävän maksun määrää ehdotetaan tarkennettavaksi vastaamaan paremmin siitä aiheutuvaa työmäärää. Muutoksella asetettaisiin kalastusluvista perittäville maksuille kiinteähintainen palkkio sellaisille luvulle, joiden hinta on alhainen. Maksun vähimmäismääräksi esitetään 3 euroa kalastusvuorokautta kohti ja 60 euron hintaista lupaa kalliimmille luvulle enintään viisi prosenttia luvan hinnasta. Esitys koskee vain kalastusmatkailuun tarkoitettuja lupia. Muut kuin kalastusmatkailuun tarkoitettut luvat lunastetaan Lapin ELY-keskuksen palvelupisteestä, eikä niihin sisälly luvankirjoituspalkkiota.

Saalistietojen luotettavan keräämisen varmistamiseksi ehdotetaan, että luvan myynnistä vastaava taho sekä palveluntuottaja veloitettaisiin ilmoittamaan luvan ostajien nimi- ja yhteystiedot saalisrekisterin toimivaltaiselle rekisterinpitäjälle. Näiden tietojen avulla saataisiin nykytilannetta paremmin varmistettua kattavan saalistiedon kerääminen Tenojoen sivuvesistöissä, missä luvanmyynti ei tapahdu sähköisen järjestelmän kautta. Velvollisuus koskisi myös

HE 10/2018 vp

muuta kalastusluvan luovuttavaa tahoja Tenojoen sivuvesistöissä lohennousualueella. Tiedot on toimitettava saalisrekisterin pitäjälle kunkin kalastuskauden päättymistä seuraavan syyskuun loppuun mennessä.

Edellä todettujen muutosten toteuttamiseksi ehdotetaan muutettavaksi Tenon voimaansaattamislain 8 §:n 3 ja 5 momenttia. Muilta osin pykälää ei ole tarkoitus muuttaa.

Vuonna 2017 voimaan tulleen kalastussopimuksen ja -säännön voimaantulon jälkeen Tenon matkailukalastuslupien myynnistä saatujen kokemusten perusteella nyt ehdotettavalla muutoksella pyritään vastaamaan tarpeeseen hinnoitella alle 18-vuotiaiden kalastusluvat markkinatilannetta ja asiakkaiden toiveita paremmin vastaaviksi. Muutoksella myös edistetään lasten ja nuorten kalastusharrastusta sekä mahdollistetaan alle 18-vuotiaille myytävien lupien hinnoittelu vastaavalla tavalla kuin Norjassa. Tenon voimaansaattamislain 10 §:n 2 momentin 1–3 kohtien mukaisten hintojen vaihteluväliä muutettaisiin niin, että luvan hinta voisi olla enintään 150 euroa kalastusvuorokautta kohti. Alle 18-vuotiaille voitaisiin myöntää 2 momentissa tarkoitettu kalastuslupa käypää hintaa alemmalla hinnalla tai maksutta. Muutokset edellyttäisivät Tenon voimaansaattamislain 10 §:n 2 momentin muuttamista sekä uusien 3 ja 4 momentin lisäämistä pykälään. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksenantovaltuutta koskeva kohta siirrettäisiin pykälän 4 momentiksi. Ehdotetun 4 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäisiin tarkemmin 2 momentissa tarkoitettujen lupien hinnoista ja alle 18-vuotiaille myönnettävien edullisten tai maksuttomien lupien mahdollisista myöntämisedellytyksistä. Muilta osin pykälää ei ole tarkoitus muuttaa.

3 Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia julkisen talouden kannalta. Luvanmyyntitietojen ilmoitusvelvollisuus mahdollistaisi tutkimusresurssien tehokkaamman käytön Tenojoen vesistön lohisaaliita selvittäessä.

Yritysten toiminnan kannalta esityksellä voidaan arvioida olevan positiivisia vaikutuksia. Luvanmyyntipalkkioihin esitetty muutos mahdollistaisi kohtuullisen korvauksen perimisen luvanmyyntitehtävistä erihintaisten lupien osalta. Yritysten toiminnan kannalta on merkittävää myös se, että esitetty muutos parantaisi mahdollisuuksia määrittellä lupahinnat joustavammin niin, että ne tukevat Tenojoen lohenkalastukseen liittyvää kalastusmatkailua, esimerkiksi perheiden matkailua ja matkailupalveluiden käyttöä Utsjoella. Kalastusmatkailulupien ostajille luvanmyyntipalkkion muutos tarkoittaisi vähäistä kustannusten nousua.

Kalastuslupien myynnin taloudelliset vaikutukset riippuvat myös jatkossa nyt tehtyä esitystä enemmän siitä, millaisiksi kalastuslupien hinnat määrätään vuosittain Tenojoen kalastusalueiden haltijoiden ja muiden paikallisten sidosryhmien antamien esitysten pohjalta maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Hinnoittelussa pyritään markkinaehtoisuuteen lupien kysyntä huomioon ottaen.

Luvanmyyntitietojen ilmoittaminen parantaisi Tenojoen lohisaaliista saatavaa tietoa ja siten osaltaan parantaisi Tenojoen lohikantojen tilan arviointia. Matkailijoille myytävien kalastuslupien enimmäismääriä säädellään Tenon kalastussopimuksen kalastussäännön 5 §:ssä määrättyllä kiintiöllä, eikä esitetty muutos vaikuta tämän kiintiön suuruuteen. Esitetty mahdollisuus myöntää lapsille kalastuslupa hyvin edullisesti tai maksutta ei mainittavissa määrin vaikuta lohikantoihin.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Esitysluonnoksesta on pyydetty lausunnot valtionvarainministeriöltä, oikeusministeriöltä, Lapin ELY-keskukselta (kalatalous), Metsähallitukselta, Luonnonvarakeskukselta, saamelaiskäräjiltä, Kalatalouden keskusliitolta, Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestöltä, Pikkujärven, Iivanan, Alatalon, Outakosken, Utsjoen kirkonkylän, Veahčaknjárgan sekä Nuorgamin osakaskunnilta, Inarin ja Utsjoen kalastusalueilta, Tenonlaakson yrittäjät ry:ltä ja Saamelaismatkailu ja -yrittäjät ry:ltä. Lisäksi myös muille kuin jakelulistassa mainituille tahoille annettiin mahdollisuus antaa lausuntonsa esityksestä.

Lausuntoja saapui määräaikaan mennessä 11. Lausunnon antoivat valtiovarainministeriö, oikeusministeriö, ympäristöministeriö, Metsähallitus, Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö, Nuorgamin osakaskunta, Tenon Kiinteistöomistajat ry, Kalatalouden keskusliitto, Saamelaismatkailu ja -yrittäjät ry, saamelaiskäräjät ja Lapin kalatalouskeskus/ ProAgria Lappi ry.

Lausunnoissa pääasiassa kannatettiin esitettyjä muutoksia. Muutokset nähtiin tarpeellisina ja perusteltuina. Erityisesti lapsille myönnettävien kalastuslupien hinnoittelun muuttamista hyvin edulliseksi tai maksuttomaksi pidettiin hyvänä ja tarpeellisenä muutoksena. Muutamassa lausunnossa ehdotettiin lupien hintojen enimmäisrajan nostamista tai poistamista kokonaan ja yhdessä lausunnossa esitettiin enimmäisrajan laskemista. Metsähallitus esitti luvanmyyjien velvoittamista ilmoittamaan luvan ostajien nimi- ja yhteystiedot saalisrekisterin pitäjälle määräajassa esimerkiksi kalastuskauden päätyttyä syyskuun loppuun mennessä. Metsähallituksen ehdotuksesta 8 §:n 5 momenttiin lisättiin määräaika tietojen toimittamiselle. Valtiovarainministeriöllä eikä oikeusministeriöllä ollut huomautettavaa esitykseen.

5 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2018.

6 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Esityksessä ehdotetuilla lainmuutoksilla on liityntä perustuslain 6 §:n mukaiseen yhdenvertaisuussäännökseen ja 10 §:n mukaiseen yksityiselämän ja henkilötietojen suojaan.

Esityksellä mahdollistettaisiin alaikäisille myönnettävien lupien hinnoittelu muista ikäryhmistä poikkeavalla tavalla. Esitystä tulee tästä syystä arvioida perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuussäännöksen ja erityisesti sen 2 momentin syrjintäkiellon kannalta. Sen mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan muun muassa iän perusteella. Yhdenvertaisuussäännös ei estä erilaisten ryhmien kohtelua eri tavalla tai asettamista lainsäädännössä eri asemaan samanlaisessa tilanteessa, jos erottelulle voidaan esittää perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävät perusteet (PeVL 1/2006 vp, s. 2/I, PeVL 59/2002 vp, s. 2–3). Perustuslakivaliokunta on sosiaalioikeudellista sääntelyä arvioidessaan pitänyt esimerkiksi etuuskien määräytymistä eri tavoin eri-ikäisille henkilöille perustuslain kannalta ongelmattomana, jos erottelut eivät ole mielivaltaisia eivätkä erot muodostu kohtuuttomiksi (PeVL 60/2002 vp, s. 4–5, PeVL 46/2002 vp, s. 5–7). Ikään perustuvalla lupien hinnoitteluoavaisuudella pyritään edistämään ja helpottamaan lasten kalastusharrastusta. Ottaen lisäksi huomioon lasten fyysiset ominaisuudet ja kalastustiedot ja -taidot aikuisiin verrattuna, lasten saalismäärän voidaan pääsääntöisesti arvioida jäävän vähäisemmäksi kuin aikuisten, mikä osaltaan myös perustelee alempihintaisen luvan myöntämisen mahdollisuutta lapsille. Näin ollen lasten asettamiselle eri asemaan on hyväksyttävä peruste eikä se ole ristiriidassa perustuslain kanssa.

HE 10/2018 vp

Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti pitänyt henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina ainakin rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä, niiden sallittuja käyttötarkoituksia, mukaan luettuna tietojen luovutettavuus, sekä tietojen säilytysaikaa henkilörekisterissä ja rekisteröidyn oikeusturvaa. Luvan ostajien nimi- ja yhteystietojen luovuttamisesta rekisterinpitäjälle on näin ollen säädettävä lailla. Rekisterinpitäjälle luovutettaviin luvan ostajien nimi- ja yhteystietoihin sovelletaan mitä voimassaolevassa Tenon voimaansaattamislain 7 §:ssä on säädetty mm. tietojen luovutuksesta ja säilytysajasta. Luvan ostajien yhteystietojen luovuttamisesta luvan myyjiltä toimivaltaiselle rekisterinpitäjälle on tarpeen säätää Tenon voimaansaattamislain 8 §:n 5 momentissa, jotta voidaan varmistua rekisteriin saatavien tietojen oikeellisuudesta ja ajantasaisuudesta ottaen huomioon, että rekisterissä olevia tietoja käytetään saalistilastointiin, kalavarojen hoidon suunnitteluun, valvontaan ja kalatutkimuksiin sekä kalakantoja ja kalastuksen harjoittamista koskevaan tutkimukseen.

Edellä esitetyn perusteella lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain 8 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain (176/2017) 8 §:n 3 ja 5 momentti sekä 10 §:n 2 momentti ja
lisätään 10 §:ään uusi 3 ja 4 momentti seuraavasti:

8 §

Kalastuslupien myynnin järjestäminen

Palveluntuottajan on oltava luotettava ja asiantunteva. Palveluntuottajalla on oltava tehtävän hoitamisen edellyttämät tekniset, taloudelliset ja toiminnalliset valmiudet. Luvan myynnin järjestämisestä vastaavan tahon on tehtävä kirjallinen sopimus palveluntuottajan kanssa tehtävän sisällöstä, lupamaksujen tilittämisestä ja muista tehtävän hoitamisen kannalta tarpeellisista seikoista sekä tehtävän suorittamisesta perittävästä kohtuullisesta maksusta, jonka maksaa luvan ostaja. Kohtuulliseksi maksuksi katsotaan enintään viisi prosenttia kalastusluvan hinnasta ja alle 60 euron hintaisten lupien osalta kuitenkin vähintään kolme euroa lupavuorokautta kohden.

Luvan myynnistä vastaava taho sekä palveluntuottaja ovat velvollisia järjestämään kalastajalle pääsyn sähköiseen saalisrekisteriin saalisilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi. Edellä mainittujen tahojen on toimitettava luvan ostajien nimi- ja yhteystiedot saalisrekisterin toimivaltaiselle rekisterinpitäjälle vuosittain kalastuskautta seuraavan syyskuun loppuun mennessä. Mitä tässä momentissa säädetään koskee myös muuta kalastusluvan luovuttavaa tahoja sopimuksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla Tenojoen vesistön lohennousalueella.

10 §

Kalastuslupien hinnoittelu

Kalastussäännön 4 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen kalastuslupien hinta perustuu käypään hintaan, jonka määrittämisessä otetaan huomioon vastaavantyyppisten kalastuslupien markkinatilanne. Hinta voidaan määrittää erilaiseksi lupavyöhykkeen, lupatyyppin ja ajankohdan perusteella. Luvan hinta on:

- 1) venekalastusluvasta enintään 150 euroa/kalastusvuorokausi;
- 2) rantakalastusluvasta enintään 150 euroa/kalastusvuorokausi;

HE 10/2018 vp

3) Inarijoessa Matinkönkään yläpuolella ja Kietsimäjoessa veneestä ja rannalta kalastettaessa enintään 150 euroa/kalastusvuorokausi.

Alle 18-vuotiaalle voidaan myöntää 2 momentissa tarkoitettu lupa käypää hintaa alemmalla hinnalla tai maksutta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 2 momentissa tarkoitettujen kalastuslupien hinnoista. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 3 momentissa tarkoitettujen lupien myöntämisedellytyksistä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Helsingissä 1 päivänä maaliskuuta 2018

Pääministeri

Juha Sipilä

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

Laki

kalastuksesta Tenojoen vesistöissä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain 8 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kalastuksesta Tenojoen vesistöissä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain (176/2017) 8 §:n 3 ja 5 momentti sekä 10 §:n 2 momentti ja

lisätään 10 §:ään uusi 3 ja 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

8 §

Kalastuslupien myynnin järjestäminen

Palveluntuottajan on oltava luotettava ja asiantunteva. Palveluntuottajalla on oltava tehtävän hoitamisen edellyttämät tekniset, taloudelliset ja toiminnalliset valmiudet. Luvan myynnin järjestämisestä vastaavan tahon on tehtävä kirjallinen sopimus palveluntuottajan kanssa tehtävän sisällöstä, lupamaksujen tilityttämisestä ja muista tehtävän hoitamisen kannalta tarpeellisista seikoista sekä tehtävän suorittamisesta perittävästä kohtuullisesta maksusta, jonka maksaa luvan ostaja ja joka voi olla enintään viisi prosenttia luvan hinnasta.

Luvan myynnistä vastaava taho sekä palveluntuottaja on velvollinen järjestämään kalastajalle pääsyn sähköiseen saalisrekisteriin saalisilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi. Vastaava velvollisuus on myös muulla kalastusluvan luovuttavalla taholla sopimuksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla Tenojoen vesistön lohennousualueella.

Ehdotus

8 §

Kalastuslupien myynnin järjestäminen

Palveluntuottajan on oltava luotettava ja asiantunteva. Palveluntuottajalla on oltava tehtävän hoitamisen edellyttämät tekniset, taloudelliset ja toiminnalliset valmiudet. Luvan myynnin järjestämisestä vastaavan tahon on tehtävä kirjallinen sopimus palveluntuottajan kanssa tehtävän sisällöstä, lupamaksujen tilityttämisestä ja muista tehtävän hoitamisen kannalta tarpeellisista seikoista sekä tehtävän suorittamisesta perittävästä kohtuullisesta maksusta, jonka maksaa luvan ostaja. *Kohdulliseksi maksuksi katsotaan enintään viisi prosenttia kalastusluvan hinnasta ja alle 60 euron hintaisten lupien osalta kuitenkin vähintään kolme euroa lupavuorokautta kohti.*

Luvan myynnistä vastaava taho sekä palveluntuottaja ovat velvollisia järjestämään kalastajalle pääsyn sähköiseen saalisrekisteriin saalisilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi. *Edellä mainittujen tahojen on toimitettava luvan ostajien nimi- ja yhteystiedot saalisrekisterin toimivaltaiselle rekisterinpitäjälle vuosittain kalastuskautta seuraavan syyskuun loppuun mennessä. Mitä tässä momentissa*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

säädetään koskee myös muuta kalastuslupan luovuttavaa tahoja sopimuksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla Tenojoen vesistön lohennousualueella.

10 §

Kalastuslupien hinnoittelu

Kalastussäännön 4 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen kalastuslupien hinta perustuu käypään hintaan, jonka määrittelemisessä otetaan huomioon vastaavatyypisten kalastuslupien markkinatilanne. Hinta voidaan määrittää erilaiseksi lupavyöhykkeen, lupatyyppin ja ajankohdan perusteella. Hinta määritetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella seuraavan vaihteluvälin puitteissa:

- 1) venekalastuslupa 40–150 euroa/kalastusvuorokausi;
- 2) rantakalastuslupa 25–150 euroa/kalastusvuorokausi; ja
- 3) Inarijoessa Matinkönkään yläpuolella ja Kietsimäjoessa veneestä ja rannalta kalastus 10–150 euroa/kalastusvuorokausi.

10 §

Kalastuslupien hinnoittelu

Kalastussäännön 4 §:n 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen kalastuslupien hinta perustuu käypään hintaan, jonka määrittelemisessä otetaan huomioon vastaavatyypisten kalastuslupien markkinatilanne. Hinta voidaan määrittää erilaiseksi lupavyöhykkeen, lupatyyppin ja ajankohdan perusteella. *Luvan hinta on:*

- 1) venekalastusluvasta enintään 150 euroa/kalastusvuorokausi;
- 2) rantakalastusluvasta enintään 150 euroa/kalastusvuorokausi; ja
- 3) Inarijoessa Matinkönkään yläpuolella ja Kietsimäjoessa veneestä ja rannalta kalastettaessa enintään 150 euroa/kalastusvuorokausi.

Alle 18-vuotiaalle voidaan myöntää 2 momentissa tarkoitettu lupa käypää hintaa alemmalla hinnalla tai maksutta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 2 momentissa tarkoitettujen kalastuslupien hinnoista. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 3 momentissa tarkoitettujen lupien myöntämisedellytyksistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ráddehusa árvalus riikkabeivviide láhkan bivddu birra Deanu čázádagas, Suoma ja Norgga gaskasaš soahpamuša láhkaásahansuorgái gullelaš mearrádusaid fápmuibidjan- ja heivehanlága 8 ja 10 §:a rievdadeamis

ÁRVALUSA VÁLDOSISDOALLU

Evttohusas evttohuvvo rievdaduvvot guollebivddus Deanu čázádagas Suoma ja Norgga gaskasaš soahpamuša láhkaásahansuorgái gullelaš mearrádusaid fápmuibidjamis ja heiveheamis addojuvvon lága. Evttohusa mielde bálvalusbuvttadeaddji bivdolobiid vuovdimii guoskevaš doaimmaid čadaheamis berrojuvvon mávssu ja sálašregistara doallái doaimmahuvvon dieđuid guoskevaš njuolggadusat rievdaduvvojit. Dasa lassin vuollel 18-jahkásaččaide sáhtá mieđihuvvot turismaguolástanlohpi hui hálbái dahje nuvtá.

Árvalusa ulbmilin lea dahkat oktilažžan dan mávssu meari, mii berrojuvvo bivdolobiid vuovdindoaimmaid čadaheamis, sihke sálašdieđuid luohtehahtti čoaggima. Bivdolobiid haddemeroštallamii guoskevaš nuppástusaiguin geahččalit dahkat njuovžileabbon mánáide mieđihuvvon lobiid haddemeroštallama.

Láhka lea oavvilduvvon boahit fápmui cuoŋománu 1. beaivve 2018.

ÁKKASTALLAMAT

1 Dálá dilli

Suoma ja Norgga gaskasaš Deanu čázádaga guoskevaš bivdosoahpamuša (SopS 41–42 /2017, maŋjeleappos *Deanu guolástansoahpamuš*) 10 artihkkalis gáibiduvvo ahte juohkehaš, guhte bivdá rádjeguovloossodagas, galgá lotnut bivdolobi ovdalgo bivdigohtá. Lobiid vuovdima lágideamis galgaba oassebealit riikkadásis mearridit. Deanu bivdosoahpamuša lánkaásahan-suorgái gullevaš mearrádusat leat biddjojuvvon fápmui guollebivddus Deanu čázádagas Norggain dahkkon soahpamuša suorgái gullevaš mearrádusaid fápmuibidjamis ja heiveheamis (176/2017, maŋjelis *Deanu bivdosoahpamuša fápmuibidjanláhka*).

Suomas bivdolobiid vuovdin lea lágiduvvon nu, ahte bivdolobiid vuovdimis vástida Lappi ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáš (ELY-guovddáš), muhto lohpevuovdindoaimma sáhttá Deanu bivdosoahpamuša fápmuibidjanlága 8 §:a vuodul sirdit priváhta bálvalusbuvttadeaddjái dahje bivdorievtti hálddašeddjin doaibmi oktasaš čáhceguovllu osolašgoddái (*bálvalusbuvttadeaddji*). Lobi printema oktavuodas bálvalusbuvttadeaddji dárkkista, ahte guolástanbiergasiid buhtisvuohta deavdá Deanu čázádaga gáibádusaid. Biergasiid buhtisvuohta lea earenoamáš dehálaš, vai luossanállái várálaš *Gyrodactylus salaris* -luossaparasihta leavvama Deanu čázádahkii sáhttá boahttevuodasge dustet. Deanu bivdosoahpamuša fápmuibidjanlága 8 §:a mielde bálvalusbuvttadeaddji sáhttá bearrat lohpevuovdindoaimma čađaheamis govttolaš mávssu, man máksá lobi oasti ja mii sáhttá leat eanemustá vihtta proseantta lobi hattis. Geavadis lea boahrán ovdan ahte álo lohpevuovdindoaimmas berrojuvvon máksu ii leat vástidan ollásit dan dagahan bargomeari.

Deanu bivdosoahpamuša 13 artihkal geatnegahttá buohkaid, geat bivdet Deanu, almmuhit iežaset bivdui ja sállasii guoskevaš dieđuid nu go bivdonjuolggadusas mearriduvvo. Deanu bivdosoahpamuša čuvvosa 2 Deanu čázádaga bivdonjuolggadusa 30 §:s meroštallo dárkkileappot, mat áššit sálašregistarii galget almmuhuvvot. Sálašalmmuhangeatnegasvuoda ollašuttin dihte Deanu bivdosoahpamuša fápmuibidjanlága 8 §:a 5 momeanttas mearriduvvo, ahte lohpevuovdimis vástideaddji oassebealli sihke bálvalusbuvttadeaddji leaba geatnegahtton bargat dan ovdii ahte bivdi beassá elektrovnnalaš sálašregistarii. Sullasaš geatnegasvuohta lea maiddá eará oassebealis, mii luohpada bivdolobiid Deanu bivdosoahpamuša 2 artihkkala 2 čuoggás oaivvilduvvon Deanu oalgečázádagaid luossagoargunguovllus. Ieš Deanus lobiid vuovdinvuogádat lea oassi seamma diehtovuogádagas, masa sálašdieđut almmuhuvvojit. Dalle sáhttá vuogádaga mielde čujuhit lohpe- ja sálašdieđuid nu, ahte sáhttá dárkkistit buot lobiid oastán olbmuid sálašdieđuid almmuheami.

Deanu oalgečázádagain lobiid vuovdin dáhpuhuvvá goittotge eará lánkai go ieš Deanus. Deanu oalgečázádagain leat moanat oassebealit, mat vuvdet lobiid. Eanaš lobit vuvdojuvvojit njuolggá vuovdis oastái eaige elektrovnnalaš vuogádaga bokte, ja dasa lassin guolástanlága (379/2015) 12 §:a vuodul osolašgotti osolačča mieđihan bivdolobit leat ollu. Dát lea dagahan dan ahte eai buot lohpeoastit ja buot lohpevuovdit eai leat dihtosis, eaige maiddá dat, mat leat elektrovnnalaš lohpevuovdinvuogádaga bires. Dalle ii sáhte maiddá sihkkarastit, ahte buot lobiid oastit leat deavdán sálašalmmuhusgeatnegasvuodas. Geavadat leat fuobmájuvvon váttisvuohtan sálašdieđuid riektatvuoda, áigegeovdilvuoda ja čohkkema dáfus.

Fatnasis dáhpuhuvvi turismabivddu lágidan dihte lea Deanu bivdosoahpamuša 9 artihkkala mearrádusain rádjehokkaossodat juhkkujuvvon bivdoavádagaide. Bivdolobiid alimus lobálaš mearri sihke bivdolobiid hattit leat čadnojuvvon bivdoavádagaide ja dat sáhttet molsašuddat avádagaid ja bivdoáigodaga mielde. Deanu bivdosoahpamuša 10 artihkkala mielde meroštallojuvvo bivdonjuolggadusas daid bivdolobiid alimusmearri, mii vuvdojuvvo turismabivddu

várás ja mii juhkkovuo beallái Suoma ja Norgga gaskkas. Alimus meriin meroštallo Deanu čázádaga bivdonjuolggadusa 5 §:s.

Deanu bivdosoahpamuša 10 artihkkala 4 čuoggás mearriduvvo ahte goabbáge soahpamušoassebealli mearrida iežas riikkadási láhkamearrádusaid mielde bivdoloji hatti dan maŋŋá, go lea gullan nuppi oassebeali. Go gearddi vuodđolága 81 §:a 2 momeanttas gáibiduvvo ahte stáhta eiseválddiid virgedoaimmaid, bálvalusaid ja eará doaimma mávssuvuollásašvuoda sihke mávssuid sturrodaga oppalaš ákkaid birra mearriduvvo lága vuodul, de lea leamaš dárbu bivdolojiid haddemeroštallanákkaid birra mearridit Deanu bivdosoahpamuša fápmuibidjanlágas. Deanu bivdosoahpamuša fápmuibidjanlága 10 §:a 2 momeantta mielde bivdonjuolggadusa 4 §:a 3 ja 4 čuoggás oaivvilduvvon bivdolojiid haddi vuodđuduvvá heivvolaš haddái, man meroštallamis váldovuo vuhtii sullasaš bivdolojiid márkandilli. Haddi sáhtta meroštallot earáláganin lohpeavádaga, lohpetiippa ja áigemeari vuodul. Haddi meroštallo dárkileappot Eana- ja meahccedoalloministeriija áshusa vuodul paragrafas addovuvvon rievddadangaskkaid olis. Rievddadangaska vuodul sáhtta meroštallat lobiide heivvolaš hatti, mas sáhtta váldit vuhtii sullasaš lobiid márkandili.

Bivdoáigodahkii 2017 lobiid hattit mearriduvvojedje eana- ja meahccedoalloministeriija áshusa (243/2017) vuodul báikkálaš osolašgottiid ja bivdorievtti eará eaiggádiid sihke Sámedikki árvalusaid vuodul. Hattit leat biddjovuvvon sierra vahkuid ja guovlluid mielde. Rievddadangaska fanasbivdolojiin lei 50–80 euro bivdojándora ala ja gáddebivdolojiin 35–60 euro bivdojándora ala. Dasa lassin vuollel 18-jahkásaččain berrojuvvui hattiid rievddadangaska vuolleráji vástideaddji máksu, fanasbivdolibis 40 euro bivdojándoris ja gáddebivdolibis 25 euro bivdojándoris.

Mánáid bivdolojiid váilumis bođii valjis máhcahat ja mánáide vuogas lobi váiluma atne váttisvuohčan turismabálvalusaid dáfus. Agivuložiid bivdolojiid haddi lea leamaš ovdal hui hálbi, dahje sii leat sáhttan bivdit nuvtá, go leat leamaš dakkár rávesolbmo searvvis, guhte lea oastán lobi. Norggas lohpevuodimis lea vástidan *Tanavassragets fiskeförvaltning (Deanu guolledoallohálldahus)* ii leat bearran mávssu vuollel 16-jahkásaččaide vuvdovuvvon lobiin. Bivdoáigodaga 2017 áigge hattiide biddjovuvvon rievddadangaska Suomas ii addán vejolašvuoda vuodit agivuložiidda nuvtá bivdolojiid dahje nu hálbbes lobiid go orru leamen dárbu.

2 Árvaluvvon nuppástusat

Árvaluvvon nuppástusaid vuodđun leat lohpevuodinvuogádagas fuobmájuvvon váilevašvuodát sihke dárbu buoridit sálašdieđuid čohkkema Deanu oalgečázádagain.

Bálvalusbuvttadeaddjit lohpevuodindoaimmas berrojuvvon máksu evttohuvvo dárkkistuvvot vástidit buorebut das boahčan bargomeari. Dáinna nuppástusain biddjovuvvošii giddes máksu hálbbes lobiide. Mávssu uhcimusmearrin árvaluvvo 3 euro bivdojándoris ja badjel 60 euro máksán lobiide eanemustá vihtta proseantta lobi hattis. Evttohus guoská dušše guolástanturismii oaivvilduvvon lobiid. Eará go bivdoturismii oaivvilduvvon lobit lodnovuvvojit Lappi ELY-guovddáža bálvalanbáikkis, iige daidda gula lohpečállinmáksu.

Sálašdieđuid luohtehahti čoaggima sihkkarastin dihte evttohuvvo ahte lohpevuodimis vástideaddji oassebealli sihke bálvalusbuvttadeaddji geatnegahttošeigga almmuhit lohpeostiid namma- ja oktavuodadieđuid sálašregistara doaibmaválddálaš registtardoallái. Dáid dieđuid vuodul sáhtášii buorebut go dál sihkkarastit sálašdieđuid gokčevaš čoaggima Deanu oalgečáziin, gos lohpevuodin ii dáhpáhuva vuogádaga olggobealde. Geatnegasvuohča guoskašii maiddái eará guolástanlobi luohpadan beali Deanu oalgečázádagain luossagoargjun-

guovllus. Dieđuid galgá doaimmahit sálašregistara doallái guđege guolástanáigodaga nohkama čuovvu čuovvovaš čakčamánu loahpa rádjai.

Ovdalis namuhuvvon nuppástusaid ollašuttin dihte evttohuvvojit rievdaduvvot Deanu fápmuibidjanlága 8 §:a 3 ja 5 momeanta. Eará osiin paragráfa ii rievdaduvvošii.

2017:s fápmui bohtán bivdosoahpamuša ja -njuolggadusa fápmuibohtima maŋŋá Deanu turismabivdolobiid vuovdimis fidnejuvvon vásáhusaid vuodul geahččalit dáinna árvaluvvon nuppástusain meroštallat vuollel 18-jahkásaččaid bivdolobiid hattiid nu, ahte dat vástidit buorebut márkandili ja kundariid sávaldagaid. Dáinna nuppástusain ovddidat mánáid ja nuoraid guolástanáigeáji ja dahkat vejolažžan vuollel 18-jahkásaččaide vuvdojuvvon lobiid hatti dávisittit Norgga vuogi. Deanu fápmuibidjanlága 10 §:a 2 momeantta 1–3 čuoggáin daddjojuvvon hattiid rievddadangaska sáhtášii eanemustá 150 euro bivdojándoris. Vuollel 18-jahkásažžii miedihuvvot 2 momeanttas oaivvilduvvon guolástanlohpi govttolaš hatti vuolit hattiin dahje nuvtá. Nuppástusat gáibidivčče ahte Deanu fápmuibidjanlága 10 §:a 2 momeantta rievdaduvvojit sihke lasihuvvot odđa 3 ja 4 momeanttaid paragráfii. Eana- ja meahccedoalloministeriija mearrádušaddinfápmudusa guoskevaš čuokkis sirdojuvvo paragráfa 4 momeantan. Evttohuvvon 4 momeantta mielde eana- ja meahccedoalloministeriija ásahusain mearridit dárkileappot 2 momeanttas oaivvilduvvon lobiid hattiin ja vuollel 18-jahkásaččaide miedihuvvon hálbbes dahje nuvtá lobiid vejolaš miedihaneavttuin. Eará osiin paragráfa ii leat dárkkuhus rievdaduvvot.

3 Evttohusa váikkuhusat

Árvalusas eai leat mearkkašahtti ekonomalaš váikkuhusat. Lohpevuovdindieđuid almmuhangeatnegasvuolta dagašii vejolažžan dutkanressursaid beaktilut geavaheami Deanu čázadaga luossasállašiid čielggadettiin.

Fitnodagaid doaimma dáfus árvalusas sáhttet leat buorit váikkuhusat. Lohpevuovdinmávssuide árvaluvvon nuppástus dagašii vejolažžan govttolaš buhtadusa bearrama lohpevuovdindoaimma sierrahattát lobiid buohta.. Fitnodagaid doaimma dáfus mearkkaša ollu maiddá dat, ahte árvaluvvon nuppástus buoridivččii vejolašvuodaid meroštallat lohpehattiid njuovžileappot nu, ahte dat dorjot Deanu luossabivdui guoskevaš bivdoturisma, ovdamearkka dihte bearrašiid turisma ja turismalohpebálvalusaid geavaheami Ohcejogas. Bivdoturismalobiid oastiide lohpevuovdinmávssu nuppástus oaivvildivččii smávva goluid badjáneami.

Bivdolobiid vuovdima ekonomalaš váikkuhusat leat boahhteáiggis ainge eanet dan duohken, makkárin bivdolobiid hattiit mearriduvvojit jahkásaččat Deanu bivdorievtti hálddašeaddjiid ja báikkálaš eará čanasjoavkkuid addin árvalusas Eana- ja Meahccedoalloministeriija ásahusa vuodul. Hattiid geahččalit mearridit márkaneavttuid mielde nu, ahte válđojuvvo vuhtii lobiid jearru.

Lohpevuovdindieđuid almmuheapmi buoridivččii Deanu luossasálašdieđuid ja ná bealistis buoridivččii Deanu luossanáliid dili árvvoštallama. Turistaide vuovdit oaivvilduvvon bivdolobiid eanemusmearri muddejuvvo Deanu bivdosoahpamuša bivdonjuolggadusa 5 §:s mearriduvvon bivdoeari vuodul iige árvaluvvon nuppástus váikkut dán eari sturrodahkii. Evttohuvvon vejolašvuolta miedihit mánáide guolástanlobi hui hálbái dahje ii máinnašan veara váikkut luossanáliide.

4 Ášši válmmaštallan

Árvalus lea válmmaštallon Eana- ja meahccedoalloministeriija. Árvalushápmosis leat bivdojuvvon cealkámušat ruhtaministeriijas, vuoigatvuodaministeriijas, Lappi ELY-guovddázis (guolledoallu), Meahciráddehusas, Luondduriggodatguovddázis, Sámedikkis, Guolledoalu guovddášlihtus, Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestös, Unnajávrráža, Ivvána, Vuolledálu, Vuovdaguoikka, Ohcejohnjálmmi, Veahčanjargga sihke Njuorggáma osolašgottiin, Anára ja Ohcejoga bivdogovlluin, Tenonlaakson yrittäjät ry:s ja Saamelaismatkailu ja -yrittäjät ry:s. Dasa lassin maiddái earáide go juohkinlisttus namuhuvvon oassebeliide addojuvvui vejolašvuohta addit iežaset cealkámuša dán árvalusas.

Cealkámušat bohte mearreáiggi rádjai oktiibuot 11 stuhka. Cealkámuša adde ruhtaministeriija, vuoigatvuodaministeriija, birasministeriija, Meahciráddehus, Suoma lustaáiggeguolásteaddjiid Guovddášearvi, Njuorggáma osolašgoddi, Deanu Giddodateaiggádat ry, Guolledoalu Guovddášlihttu, Sámeturisma- ja fitnodatdoallit ry, Sámediggi ja Lappi guolledoalloguovddáš/Pro Agria ry.

Cealkámušain eanaš guottihedje evttohuvvon nuppástusaid. Nuppástusaid oidne leat dárbbaslačča ja ákkastallojuvvon. Eandalii mánáide miedihuvvon guolástanlobiid hattiid nuppástahttima hui hálbbes dahje nuvtá lohpin atne buorin ja dárbbaslaš nuppástussan. Moatti cealkámušas evttohedje lobiid alimusrájá bajideami dahje sihkkuma oalát eret ja ovttacealkámušas evttohedje alimusrájá njeaidima. Meahciráddehus evttohi lohpevuovdiid geatnegahttima almmuhit lobi oastiid namma- ja oktavuodadieđuid sálašregistara doallái mearreáiggis ovdamearkan guolástanbaji nohkama maŋŋá čakčamánu loahpa rádjai. Meahciráddehusa evttohusa vuodul 8 §:a 5 momentii lasihuvvui mearreáigi dieđuid almmuheapmái. Ruhtaministeriijas ja vuoigatvuodaministeriijas eai lean fuomášumit evttohusii.

5 Fápmuiboahhtin

Láhka evttohuvo boahhtit fápmui cuoŋománu 1. beaivve 2018.

6 Gaskavuohta vuodđoláhkii ja mearridanortnet

Evttohus evttohuvo lánhanuppástusain lea oktavuoha vuodđolága 6 §:s oaiivilduvvon ovt-taveardásašvuodanjuolggadussii ja 10 §:s oaiivilduvvon priváhtaeallima ja persondieđuid suodjai.

Evttohusain dahkat vejolažžan agivuložiidda miedihuvvon lobiid hattiid meroštallamis vugiin, mii spiehkka eará ahkejoavkkuin. Evttohusa galgá dán sivas árvvoštallat 6 §:a ovt-taveardásašjuolggadusa ja eandalii dan 2 momenta olgguštangildosa dáfus. Dan mielde geange ii sáhte almmá dohkkehuvvon ákka haga bidjat eará sajádahkii earret eará agi vuodul. Ovt-taveardásašvuodanjuolggadus ii eastte sierra joavkkuid meannudeami eará vugiin dahje ásaheami lánkaásaheamis eará sajádahkii seammá dilis, jus earuhemiin buktit ovdan vuoddo-vuoigatvuodavuogádaga dáfus dohkkeheaddji ákkastallamiid (PeVL 1/2006 vp, s. 2/I, PeVL 59/2002 vp, s. 2–3). Vuodđoláhkaválljogoddi lea sosiálavuoigatvuodalaš muddema árvvoštalladettiin atnán ovdamearkan ovdduid mearrašuvvama sierra vugiin earáahkásaš olbmuide vuodđolága dáfus almmá váttisvuodaid, jus earuheapmi ii leat mielaevttolaš eaiige earut leat govttoheamit (PeVL 60/2002 vp, s. 4–5, PeVL 46/2002 vp, s. 5–7). Agiin ákkastallojuvvon lobiid haddearuin figgat ovddidit ja álkidahttit mánáid guolástanáigeáji. Go váldá vuhtii mánáid fysalaš iešvuodaid ja guolástandieđuid ja -dáidduid rávisolbmuid ektui, mánáid sálašmeari sáhtá váldonjuolggadusa mielde árvvoštallat leat unnit go rávisolbmuid, mii bea-

listis addá ákkaid lobi miediheami mánáide vuollegut hattiin. Dán dihtii mánáid lokten sierra sajádahkii lea dohkkehahtti ágga iige dat leat ruossalassii vuodđolágain.

Vuodđolága 10 §:a 1 momeantta mielde persondieđuid suojis leat mearridan dárkileappot lágain. Vuodđoláhkaválgagoddi lea stáđásnuvvan geavadaga mielde atnán persondieđuid suoji dáfus dehálaš mearrádusbáikin ainjuo registrerema mihttomeari, registrerejuvvon persondieđuid sisdoalu, daid lobálaš geavahanulbmiliid, dieđuid luohtehahttivuoda, sihke dieđuid seailluhanáiggi ja registrerejuvvon olbmo riektedorvvu. Lobiid oastiid namma- ja oktavuodadieđuid luobaheamis registtardoallái galgá dán mielde mearridit lágain. Registtardoallái luobahuvvon lobi oasti namma- ja oktavuodadieđuide heivehit dan mii fámus lea Deanu fápmuibidjanlága 7 §:s lea mearriduvvon ee. dieđuid luobaheamis ja seailluheamis. Lobi oastiid oktavuodadieđuid luobaheamis lobi vuovdiin doaibmaválddáláš registtardoallái lea dárbu mearridit Deanu fápmuibidjanlága 8 §:a 5 momeanttas, vai sáhtá sihkkarastit registarii ožžojuvvon dieđuid riektatvuodas ja áiggi čuovvumis vuhtii váldimiin, ahte registaris lean dieđut ávkkástallojuvvojit sálašstatistihkaide, guolleváriid dikšuma plánemii, bearráigeččui ja guolledutkamušaide sihke guollenáliid ja guollebivddu hárjeheami guoskevaš dutkamuššii.

Ovdalis ovdanbukton vuodul láhkaevttohusa sáhtá gieđahallat dábálaš lága mearridanortne-gis.

Ovdalis ovdanbuktojuvvon vuodul addojuvvo riikkabeivviide dohkkeheapmin čuovvovaš láhkaevttohus:

Láhka

bivddu birra Deanu čázadagas Suoma ja Norgga gaskasaš soahpamuša láhkaásahansuorgái gullelaš mearrádusaid fápmuibidjan- ja heivehanlága 8 ja 10 §:a rievdadeamis

Riikkabeivviid mearrádusa mielde

rievdaduvvojit bivddu birra Deanu čázadagas Suoma ja Norgga gaskasaš soahpamuša láhkaásahansuorgái gullelaš mearrádusaid fápmuibidjan- ja heivehanlága (176/2017) 8 §:a 3 ja 5 momeanta sihke 10 §:a 2 momeanta ja *lasihuvvo* 10 §.ii odđa 3 ja 4 momeanta čuovvovaččat:

8 §

Bivdolojiid vuovdima lágideapmi

Bálvalusbuvttadeaddji galgá leat luohtehahtti ja áššedovdi. Bálvalusbuvttadeaddjis galget leat dán barggu dikšuma várás teknihkalaš, ruđalaš ja doaimmalaš gearggusvuodat. Lohpevuovdima lágideaddji galgá dahkat čálalaš soahpamuša bálvalusbuvttadeaddjiin dása gullelaš barggu sisdoalus, lohpevuovdima ruhtageavahančilgehusas ja dán barggu dikšuma dáfus eará dárbbalaš áššiin sihke dan heivvolaš mávssus, mii berrojuvvo doaimma máksimis ja man máksá lohpeoasti. Govttolaš máksun gehččojuvvo eanemustá vihtta proseantta lobi hattis ja vuollel 60 euro lobi oasil goittotge uhcimustá golbma euro lohpejándoris.

Lohpevuovdimis vástideaddji ja bálvalusbuvttadeaddji leaba geatnegahtton lágideapmi guolásteaddji vejolašvuoda beassat elektrovnnalaš sálašregistarii, vai sáhttá dahkat sálašalmuhan-geatnegasvuoda. Ovdalis máinnašuvvon bealit galget doaimmahit lobi oastán olbmuid nama- ja oktavuodadieđuid sálašregistara doaibmaválddalaš registeradoallái jahkásaččat guolástanbaji čuovvu čakčamánu loahpa rádjai. Dat mii dán momeanttas ásuovvo guoská maiddái eará guolástanlobi lohpadan beali soahpamuša 2 artihkkala 2 čuoggas oaivvilduvvon Deanu čázadaga luossagoargŋunguovllus.

10 §

Bivdolojiid hattit

Bivdonjuolggadusa 4 §:a 3 ja 4 čuoggas oaivvilduvvon bivdolojiid haddi vuodduuvvá heivvolaš haddái, man meroštallamis váldojuvvo vuhtii sullasaš bivdolojiid márkandilli. Hatti sáhttá mearridit earáláganin lohpeavádaga, lohpešlájá ja áigemeari vuodul. Lobi haddi lea:

- 1) fanasbivdolobis eanemustá 150 euro/bivdojándor;
- 2) gáddebivdolobis eanemustá 150 euro/bivdojándor; ja
- 3) Anárjoga Máhtegeavgná bajábealde ja Skiehččanjogas fatnasis ja gáttis bivddedettiin eanemustá 150 euro bivdojándoris.

Vuollel 18-jahkásaččaide sáhtta mieđihit 2 momeanttas oaivvilduvvon lobi vuolit hattiin dahje almmá mávssu.

Eana- ja meahccedoalloministeriija ásašusain addojuvvojit dárkilut njuolggadusat 2 momeanttas oaivvilduvvon guolástanlobiid hattiin. Eana- ja meahccedoalloministeriija ásašusain sáhtta addit dárkilut njuolggadusaid 3 momeanttas oaivvilduvvon lobiid mieđihaneavttuin.

Dát láhka boahtá fápmui _____
mánu . beaivve 20 .

Helssegis njukčamánu 1. beaivve 2018

Oaiveministtar

Juha Sipilä

Eana- ja meahccedoalloministtar Jari Leppä